

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ВОЛИНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**Тетяна Прокопович
Олександра Панфілова**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ Й ОФОРМЛЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**

**для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 023 «Образотворчого мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»**

Луцьк 2024

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 3 від 22. 11. 2024 року).

Рецензенти:

Каленюк О. М. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки

Скляренко Н. В. – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри архітектури та дизайну, факультету архітектури, будівництва та дизайну Луцького національного технічного університету

Прокопович Т. А., Панфілова О. Г.

Методичні рекомендації до написання й оформлення кваліфікаційних робіт для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Луцьк : Волинський. нац. у-т імені Лесі Українки, 2024. 36 с.

Методичні рекомендації до написання й оформлення кваліфікаційних робіт освітнього ступеня «Бакалавр» образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації містять загальні вимоги, які розроблено відповідно до специфіки фахової підготовки здобувачів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» і включають алгоритм щодо підготовки, змісту та структури, написання, оформлення, захисту кваліфікаційних робіт та критерії їх оцінювання.

Мета видання – надати методичну допомогу викладачам і здобувачам під час виконання кваліфікаційних робіт, розкрити основи методології, методики виконання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Для викладачів та здобувачів-бакалаврів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

ЗМІСТ

1.	Вступ	4
	1. Організація виконання кваліфікаційної роботи	6
	1.1. Кваліфікаційна робота, як різновид підсумкової атестації	6
	1.2. Мета і завдання кваліфікаційної роботи	8
	1.3. Порядок визначення і затвердження тематики кваліфікаційних робіт	9
	1.4. Наукове керівництво кваліфікаційними роботами	9
	1.5. Етапи написання кваліфікаційної роботи	10
	1.6. Контроль за виконанням кваліфікаційної роботи	11
2.	Практична частина...	11
	2.1. Практично-творча робота в матеріалі	11
3	Теоретична частина.....	13
	3.1. Вимоги до змісту теоретичної частини кваліфікаційної роботи.....	13
	3.2. Обсяги кваліфікаційних робіт	13
	3.3. Вимоги до структури кваліфікаційних робіт освітнього рівня «Бакалавр»	13
4	Вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт	17
	4.1. Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт ...	17
	4.2. Оформлення розділів (підрозділів)	18
	4.3. Нумерація... ..	19
	4.4. Вимоги до оформлення ілюстрацій і додатків	19
	4.5. Оформлення літератури. Загальні правила цитування та покликання на використані джерела	20
5	Підготовка, порядок та процедура захисту кваліфікаційних робіт.....	21
	5.1. Попередній захист кваліфікаційних робіт.....	21
	5.2. Рецензування кваліфікаційних робіт.....	22
	5.3. Підготовка роботи до захисту	23
	5.4. Захист кваліфікаційних робіт.....	23
6	Загальна процедура захисту кваліфікаційних робіт	23
7	Оцінювання кваліфікаційних робіт	24
8	Порядок зберігання кваліфікаційних робіт	27
	Рекомендована література та інтернет ресурси	27
	Додатки	29

ВСТУП

Методичні рекомендації щодо написання та оформлення кваліфікаційних робіт на кафедрі образотворчого мистецтва Волинського національного університету імені Лесі Українки містять загальні вимоги, які розроблено відповідно до специфіки фахової підготовки здобувачів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Методичні рекомендації покликані розкрити основи методології, методики виконання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт (проєктів) для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Вони включають алгоритм створення кваліфікаційних робіт, методичні рекомендації щодо підготовки, змісту та структури, написання, оформлення, захисту робіт відповідного ступеня вищої освіти, критерії їх оцінювання.

Розроблені вимоги ґрунтуються на основі чинного законодавства України, нормативних документів Міністерства освіти і науки України, нормативної бази Волинського національного університету імені Лесі Українки. Положення про організацію освітнього процесу в Університеті; Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Університеті; Положення про кваліфікаційні роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки (від 29 серпня 2024 р.).

Також методичні рекомендації розроблені відповідно Стандарту вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/023-Obrazotv.mist.dekorat.mist.restavr-bakalavr.28.07.pdf>).

Згідно стандарту «Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»» здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи.

Вимоги до кваліфікаційної роботи: ВКР ОС «Бакалавр» має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної та/або наукової проблеми відповідного рівня в сфері образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорії та методики предметної галузі та сфери професійної діяльності. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, списування та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» здобувачі-бакалаври в процесі виконання кваліфікаційної роботи повинні набути таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва та здійснювати творчу діяльність використовуючи власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову художнього твору.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 11. Здатність проводити сучасне науково-аналітичне мистецтвознавче дослідження з використанням професійних знань у практичній та дослідницькій роботі.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання:

ПР 01. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПР 04. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням.

ПР 05. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПР 06. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПР 07. Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого і декоративного мистецтва, сценографії, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПР 08. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПР 04. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним

забезпеченням

ПР 09. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПР 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПР 12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

ПР 13. Усвідомлювати важливість виконаної своєї частини роботи в команді; визначити пріоритети професійної діяльності.

ПР 15. Тракувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПР 16. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПР 17. Розуміти вагому роль українських етно-мистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПР 18. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

1. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.

1. 1. Кваліфікаційна робота, як різновид підсумкової атестації

Згідно з освітньо-професійними програмами та відповідними навчальними планами підготовки здобувачів вищої освіти, кваліфікаційна робота – один із видів підсумкової атестації здобувачів, який виконують випускники ступеня вищої освіти «Бакалавр» ряду спеціальностей, зокрема 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Кваліфікаційна робота має доводити рівень кваліфікації, набуті загальні і спеціальні компетентності, уміння здійснювати науковий пошук і самостійно розв'язувати наукові, практично-творчі та практично-методичні проблеми.

Атестація здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» у відповідності до Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, Виконання кваліфікаційної роботи та її захист відбувається на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії і є перевіркою готовності фахівця до

самостійної професійної діяльності, його здатності самостійно аналізувати наукову проблематику, самостійно виконувати, презентувати якість практичної творчої майстерності в певній галузі образотворчого мистецтва.

Кваліфікаційна робота *бакалавра* образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, є самостійно виконаною комплексною дослідно-творчою роботою, яка передбачає авторське бачення проблеми, можливості її дослідження та розв'язання. Робота свідчить про вміння автора проводити наукове дослідження, опрацьовувати й аналізувати отримані результати, формулювати аргументовані висновки та реалізувати їх у практичній діяльності.

Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота ОП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» – це самостійне розв'язання складної задачі або комплексної проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації.

Кваліфікаційна робота складається з двох компонентів: твору мистецтва та пояснювальної записки, або теоретичного дослідження відповідно спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного, художнього плагіату та фальсифікації. Також вона має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

Кваліфікаційна робота може бути як суто теоретичного, так і практичного чи творчого спрямування з пояснювальною запискою до твору.

Теоретична кваліфікаційна робота повинна містити наукову новизну, актуальність, бути самостійно виконаною комплексною дослідно-творчою роботою, яка передбачає авторське бачення проблеми, можливості її дослідження та розв'язання і свідчити про вміння автора опрацьовувати й аналізувати отримані результати.

Практична творча робота – це живописний, графічний, скульптурний, декоративний твір чи проєкт, що відповідає обраній тематиці. Пояснювальна записка до практичної частини кваліфікаційної роботи повинна бути безпосередньо пов'язана з твором, як складова частина дослідження. Виконання творчої частини кваліфікаційної роботи дозволяє здобувачу на основі отриманих в процесі навчання теоретичних знань і практичних навичок, продемонструвати власний рівень фахової майстерності та підготовки.

Рівень виконання роботи має засвідчувати високу освітню та професійну підготовку автора, зокрема розуміння композиційних законів та їх вдале використання, володіння засобами художньої виразності, технічну довершеність, здатність до самостійного вирішення творчих завдань.

1.2. Мета і завдання кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота – це самостійне індивідуальне завдання науково-дослідницького чи творчо-практичного характеру, яке виконує здобувач на завершальному етапі фахової підготовки і є однією з форм виявлення теоретичних і практичних знань та умінь їх застосовувати.

Кваліфікаційна робота має бути закінченою розробкою актуальної наукової або творчо-прикладної фахової проблеми. Наукова робота має бути актуальною, мати новизну, виконуватися на рівні сучасних досягнень в галузі культури і мистецтва. Також вона має розкривати творчий пошук нових пріоритетних мистецьких рішень, пов'язуватись із планами наукових досліджень керівника або кафедри образотворчого мистецтва, включати опрацювання спеціальної наукової, мистецтвознавчої і культурологічної літератури та інших джерел; передбачати вибір оптимальних рішень дослідження наукової проблеми з використанням сучасних засобів в теоретичній роботі і застосування класичних та інноваційних підходів та прийомів у практичній роботі.

Основні завдання кваліфікаційної роботи:

– систематизація, закріплення і розширення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання за програмою підготовки фахівця та їх практичне використання при розв'язанні конкретних наукових, творчих і теоретичних питань у певній галузі професійної діяльності;

– розвиток досвіду самостійної роботи, оволодіння методикою досліджень, використання сучасних інформаційних технологій у процесі розв'язання завдань, які передбачені кваліфікаційною роботою;

– визначення відповідності рівня підготовки здобувача вимогам відповідного Стандарту вищої освіти, його готовності та спроможності до самостійної роботи в умовах сучасного виробництва, прогресу науки, мистецтва та культури.

Виконання кваліфікаційної роботи має на меті:

- систематизацію, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних компетенцій за відповідною галуззю, спеціальністю (ОПП), формування навичок застосування знань під час розв'язання конкретних практичних, науково-методичних і науково-технічних завдань;
- розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи й оволодіння методикою теоретичних, експериментальних та науково-практичних досліджень;
- набуття досвіду з аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень, набуття досвіду з їх прилюдного захисту.

1.3. Порядок визначення і затвердження тематики кваліфікаційних робіт

Тематика кваліфікаційних робіт визначається випусковими кафедрами і пропонується здобувачам на початку навчального року. Тематика повинна відповідати професійним вимогам і завданням, зафіксованим в Положенні про кваліфікаційні роботи (проекти) (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/2024_%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D0%A0%D0%B5%D0%B4-1.pdf).

Здобувачі мають право запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розробки. У таких випадках перевагу надають темам, які безпосередньо пов'язані з місцем майбутньої професійної діяльності випускника, проте узгоджені з темою, над якою працює кафедра.

Основними критеріями вибору теми кваліфікаційного дослідження є:

- актуальність, елементи новизни і перспективність обраної теми;
- наявність доступної для здобувача і достатньої для розкриття теми джерельної бази;
- можливість виконання теми на цій кафедрі;
- зв'язок теми з конкретними науковими планами та довгостроковими програмами кафедри;
- особисті наукові та науково-творчі інтереси здобувача.

1.4. Наукове керівництво кваліфікаційними роботами

Науковими керівниками КР (проекту) призначають висококваліфікованих фахівців кафедри з числа професорів і доцентів. У випадках, коли робота має прикладний характер, до керівництва можна залучати висококваліфікованих спеціалістів у відповідної галузі.

Науковий керівник роботи:

- допомагає здобувачеві обрати найбільш перспективний і актуальний напрям кваліфікаційного дослідження;
- знайомить здобувача з вимогами щодо підготовки та захисту кваліфікаційної роботи (проекту);
- рекомендує здобувачеві необхідну наукову літературу та джерела з теми роботи; – регулярно надає консультації;
- стежить за ходом написання роботи, контролює своєчасне подання роботи до захисту в ЕК;
- надає допомогу здобувачеві в підготовці роботи до захисту;
- складає відгук на кваліфікаційну роботу та розкриває її зміст під час виступу на захисті кваліфікаційної роботи (проекту) на засіданні ЕК.

Для затвердження теми кваліфікаційних робіт та призначення наукового керівника здобувач подає письмову заяву на ім'я декана факультету із зазначенням теми у визначені терміни.

Затвердження теми та призначення наукових керівників роботи відбувається на засіданні кафедри.

Заяву здобувача підписують завідувач кафедри, науковий керівник та декан факультету; заява зберігається в деканаті. Не пізніше грудня (для ОС «Бакалавр» першого року навчання) поточного навчального року загальний перелік тем усіх кваліфікаційних робіт, які виконуватимуться на кафедрі, затверджує вчена рада факультету.

Уточнення у формулюванні затвердженої теми може бути внесене лише за згодою наукового керівника і затверджене на засіданні кафедри і раді факультету не пізніше дати погодження ректором списку допуску здобувачів до державної атестації. Довільна зміна здобувачем теми своєї роботи не допускається.

1.5. Етапи написання кваліфікаційної роботи

Тема кваліфікаційної роботи повинна бути чітко сформульованою, окреслювати межі проведення дослідження, відображати мету і відповідати змісту роботи. У назві не допускаються скорочення та аббревіатури, використання ускладненої термінології.

Після затвердження на кафедрі теми, студент, разом із науковим керівником, розробляє індивідуальний план-графік виконання кваліфікаційної роботи із зазначенням усіх етапів та термінів її виконання, який підписує студент, науковий керівник та затверджується на засіданні відповідної кафедри.

Зміна плану-графіка виконання кваліфікаційної роботи можлива тільки за згодою наукового керівника.

Над кваліфікаційною роботою здобувач працює під керівництвом наукового керівника кафедри образотворчого мистецтва протягом всього навчального часу.

Процес написання кваліфікаційної роботи складається з таких етапів:

- *підготовчого*, який починається з вибору студентом теми і складання індивідуального плану-графіка. Здобувач повинен ознайомитися зі станом досліджуваної проблеми, забрати фактичний матеріал, провести необхідний огляд та аналіз подібних напрямків дослідження;

- *основного*, який реалізовується відповідно до вимог щодо організації наукового дослідження і передбачає: систематизацію матеріалу на основі вивчення попереднього досвіду, його обробка; виконання практичної чи теоретичної частини роботи, яка здійснюється згідно нижче поданих вимог; формулювання висновків та рекомендацій; підготовку публікацій з тематики

дослідження;

- *оформлювального*, який здійснюється під час проходження переддипломної практики і завершується орієнтовно за місяць до захисту кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК. На цьому етапі робота повинна бути повністю виконана та перевірена керівником;

- *підсумкового*, який включає отримання відгуку керівника та рецензії на кваліфікаційну роботу від кваліфікованого спеціаліста відповідного профілю, як правило, з іншої організації або установи; проведення попереднього захисту на кафедрі, отримання рекомендації випускової кафедри про допуск до захисту, подання роботи до ЕК.

1.6. Контроль за виконанням кваліфікаційної роботи.

Безпосередній контроль за виконанням кваліфікаційної роботи відповідно до календарного плану здійснює науковий керівник.

Інформація наукових керівників про хід виконання здобувачами кваліфікаційних робіт заслуховується двічі на засіданнях кафедри протягом навчального року згідно з планом-графіком виконання наукового дослідження. При цьому визначається, як здобувач справляється з роботою, які в нього виникли труднощі та яких заходів треба вжити для їх подолання.

Кафедра образотворчого мистецтва має право не пізніше ніж за 20 днів до початку державних екзаменів рекомендувати відсторонення здобувача від виконання роботи, якщо вона не буде виконана вчасно з причин його неорганізованості чи недисциплінованості, що обов'язково фіксується в рішенні кафедри. Це є підставою для порушення клопотання про відрахування здобувача за невиконання навчального плану.

2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

2. 1. Практично-творча робота в матеріалі

Практичною частиною кваліфікаційної роботи, яка подається на випускову атестацію здобувача кафедри образотворчого мистецтва факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки є художній твір або проєкт, який може бути виконаний у певному виді образотворчого або декоративного мистецтва, реставрації відповідно до освітньої програми спеціальності. Можуть використовуватися традиційні та різноманітні змішані техніки, авторська техніка та ін.

Зміст кваліфікаційного дослідження повинен відповідати стандартам вищої освіти, ОПП, силабусу (програмі). Робота має бути актуальною, скерованою на новітні методи теоретичного й експериментального дослідження, створення нових технологій, приладів, обладнання тощо, розкривати самостійне

дослідження автора, містити елементи наукової новизни та відобразити практичне значення одержаних результатів, їх апробацію та впровадження у сферу практичної діяльності.

Обрана тема, формат, техніка виконання практично-творчої роботи в матеріалі роботи обов'язково узгоджується з керівником роботи. До уваги береться його експертна оцінка та висновок як фахівця. Здобувач має обрати і узгодити з керівником формат художнього твору. Це може бути серія робіт середнього розміру (точна кількість залежить від задуму), або одна велика за розміром робота.

Варто зауважити, що кваліфікаційна робота, яка акцентується на виконанні художнього твору, у відсотковому співвідношенні виконання практичної і теоретичної частини у бакалаврів є таким – 80 : 20, 80% – це обсяг роботи над практичною частиною, а – 20% – це обсяг роботи над теоретичною частиною.

Робота над практичною частиною здійснюється в кілька етапів: ескізування (виконання лінійно-тонових начерків, швидких і довготривалих замальовок, живописних етюдів тощо); створення картону (виконання тонового рисунку в оригінальному масштабі); виконання художнього твору.

Ескізування – частина загального процесу виконання студентом практичної частини кваліфікаційної роботи (проекту), що відображає його безпосередню підготовчу діяльність зі створення художнього твору: пошуки композиційного, колористичного, пластичного та інших рішень обраної теми, визначення формату, встановлення технологічних особливостей виконання задуманого твору, узгодженості їх зі специфікою самої техніки (групи технік) безпосереднього втілення задуманого в матеріалі (Додатки Е, Ж).

Жорстких вимог щодо створення ескізів не має. Проте, варто зазначити, що цей процес є досить тривалим та кропітким, оскільки саме від творчого пошуку, який здійснюється засобами ескізування, залежить остаточний варіант художнього твору.

Під час захисту кваліфікаційної роботи, здобувач представляє свої творчі пошуки поряд з оригіналом художнього твору. Додатково можуть бути представлені фото- та відеоматеріали, підготовлені мультимедійні презентації щодо суті та змісту художнього твору.

Створення картону – наступний етап роботи над художнім твором, у якому відбувається уточнення формату, композиції, тонових відношень. Виконується в оригінальному масштабі, слугує опорним рисунком для побудови основного зображення художнього твору.

Виконання художнього твору практичної частини кваліфікаційної роботи – безпосереднє виконання твору у заявленому матеріалі: від підготовки до оформлення художнього твору (монтажування картини в раму, паспарту, підготовка подіуму для скульптурного зображення, відповідного

експозиційного середовища тощо).

Виконання практичної частини кваліфікаційної роботи засвідчує освітню та професійну підготовку її автора, зокрема розуміння ним композиційних законів в образотворчій сфері, вдале їх використання у своєму художньому творі, грамотне володіння виражальними образотворчими засобами, технічну й технологічну довершеність, здатність до самостійного розв'язання творчих завдань.

Теоретична частина – це пояснювальна записка до практичної частини кваліфікаційної роботи, яка є її обов'язковим елементом і повинна відповідати вимогам структури і оформлення теоретичної дослідницької частини кваліфікаційної роботи з обсягом 35 сторінок без урахування додатків.

3. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

3.1. Вимоги до змісту теоретичної частини кваліфікаційної роботи

Зміст кваліфікаційного дослідження повинен відповідати стандарту спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Робота має бути актуальною, скерованою на новітні методи теоретичного й практичного дослідження, розкривати самостійне дослідження автора, містити елементи новизни та відображати практичне значення й упровадження у сферу практичної діяльності.

3.2. Обсяги кваліфікаційних робіт.

Обсяги та вимоги до КР (проектів) визначає кафедра та затверджує вчена рада факультету (інституту) на початку навчального року.

Рекомендуються такі обсяги випускної кваліфікаційної роботи на першому (бакалаврському) рівні:

– практична робота в матеріалі та записка до практичної частини кваліфікаційної роботи ОС «Бакалавр» образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації 20-25 сторінок без урахування додатків.

Рекомендований обсяг КР суто теоретичного спрямування: – 40–50 сторінок – без урахування додатків.;

3.3. Вимоги до структури кваліфікаційних робіт освітнього рівня «Бакалавр»

Обов'язковими структурними елементами кваліфікаційної роботи є:

Анотація українською мовою. В анотації подають прізвище та ініціали

автора і тему роботи; стислий виклад результатів дослідження із зазначенням наукової новизни та наявності практичного значення; ключові слова (подають у називному відмінку, друкують у рядок через кому). Обсяг анотації не повинен перевищувати 3 сторінки.

1. Титульна сторінка роботи. *Додаток А. Зразок титульної сторінки*

2. Зміст. Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів, підрозділів та пунктів, висновків, списку використаних джерел, додатків. *Додаток В. Зразок оформлення змісту*

3. Вступ включає актуальність теми, мету і завдання дослідження, об'єкт і предмет дослідження, практичне значення отриманих результатів, апробацію результатів дослідження. Обсяг вступу не повинен перевищувати 2–3 сторінки.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вже підходами до розв'язання проблеми обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідного напрямку мистецтва.

Якщо робота виконується у системі досліджень кафедри, коротко визначають зв'язок вибраного напрямку. Обов'язково потрібно зазначити роль автора у виконанні цих науково-дослідних завдань.

Наукова новизна – полягає не просто в залученні до наукового обігу нового ілюстративного матеріалу, а в глибшому, ніж у працях попередників, його аналізові, в узагальненні відомих досліджень з обраної проблеми та порушенні нових питань. Варто коротко викласти наукові положення, запропоновані автором особисто, показати, в чому полягає відмінність отриманих результатів від уже відомих, схарактеризувати ступінь новизни («вперше отримано», «удосконалено», «уточнено», «дістало подальший розвиток» тощо) Наукова новизна вважається доведеною, якщо в дипломній роботі: обґрунтовані нові вирішення поставлених завдань; розроблені нові принципи вирішення завдань, досліджені нові явища; представлені нові методики.

Мета і завдання дослідження. Формулюють мету роботи і конкретні завдання, які необхідно розв'язати для досягнення поставленої мети. *Мета* – це кінцевий науковий результат, якого прагне досягти автор роботи у процесі

власного дослідження. *Завдання* – це конкретні шляхи, засоби досягнення поставленої мети.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію.

Предмет дослідження знаходиться в межах об'єкта і становить

частину від цілого (тобто об'єкта). Об'єкт і предмет співвідносяться як загальне і часткове. В об'єкті виділяють ту його частину, яка й стане предметом дослідження. *Саме на предмет спрямована увага автора, оскільки він має визначати назву роботи.*

Матеріал дослідження. Окреслити джерела фактичного матеріалу, який опрацьовано в роботі.

Практичне значення кваліфікаційної роботи. Потрібно подати відомості про використання результатів роботи або рекомендації щодо їх використання із зазначенням певної галузі, теоретичного або практичного навчального курсу; висвітлити практичне застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання. Вказати який напрям мистецтва, чи стиль, розвиває подана до захисту практична робота.

Апробація результатів та публікації. Якщо автор брав участь у наукових конференціях, семінарах, засіданнях наукового гуртка з оголошенням результатів своєї роботи та має цьому підтвердження (опубліковані тези, статті або програму конференції за темою роботи), то слід зазначити їх назву, рік та місце проведення, а також вказати публікації з теми дослідження.

Структура роботи. Зазначити кількість сторінок, структурних частин: вступ, кількість розділів, висновок, кількість використаних джерел і додатків.

4. Основна частина. Складається з розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів. Структура основної частини роботи повинна розкривати реалізацію завдань кваліфікаційної роботи. У розділах основної частини подають: огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень, виклад загальної методики та основних напрямів досліджень, експериментальну частину і методику досліджень, проведені теоретичні або експериментальні дослідження, аналіз і узагальнення результатів досліджень.

У першому розділі, як правило, подають теоретичні питання з теми кваліфікаційної роботи, історія виникнення, розвиток жанру, написані з використанням літературних першоджерел. Велике значення має правильне трактування понять теми, їх точність і науковість. Використані терміни мають бути загальноновживаними чи подаватися з посиланням на їх автора.

Другий розділ пишуть відповідно до теми роботи і вимог, розроблених випусковою кафедрою факультету, який включає методику та етапи над практичною роботою. У практичній частині автор із вичерпною повнотою викладає методику проведення та результати власного дослідження.

Кожен розділ починають з нової сторінки.

Основні розділи повинні мати бібліографічні посилання на літературу, що дозволяє аналізувати власні дані та порівнювати їх з даними інших джерел

літератури.

5. Висновки повинні містити чіткий виклад найбільш важливих результатів дослідження з пропозиціями та побажаннями щодо подальшого дослідження певної теми. Висновки подають як окремі лаконічні положення чи методичні рекомендації. Їх головна мета – підсумки проведеної роботи. Важливо, щоб сформульовані висновки відповідали поставленим завданням.

6. Список використаних джерел. З кількох можливих способів упорядкування матеріалу у списку (за алфавітом, за порядком згадування, за видом джерела) найбільш поширене розміщення прізвищ авторів або назв творів за алфавітом. *Кількість використаних джерел: не менше як 25 у кваліфікаційній роботі першого (бакалаврського) рівня.* Бібліографічний опис складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної або видавничої справи (Інформація та документація. Бібліографічне посилання: Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 <http://aphd.ua/pryklady-oformlenniabibliohrafichnoho-opysu-vidpovidno-do-dstu-83022015/>). Якщо список містить посилання на літературу та джерела, записані як кириличними літерами, так і латинськими, то спочатку потрібно подавати ті, які записані кирилицею, а потім латиницею (за абеткою). для полегшення оформлення можливо використовувати ресурс <https://vak.in.ua/> .

7. Додатки. За необхідності до додатків доцільно включити допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи.

На кожен додаток повинно бути посилання в тексті.

Етапи виконання кваліфікаційної роботи

Етапи	Зміст та основні завдання	Тривалість годин
Підготовчий	<ul style="list-style-type: none">Вибір теми здобувачем і складання індивідуального плану роботи та консультацій з керівником.Ознайомлення зі з метою, змістом та етапами кваліфікаційної роботи.Ознайомлення з нормативними документами, що регламентують виконання кваліфікаційних робіт, зокрема:<ul style="list-style-type: none">- 2024 Положення про кваліфікаційні роботи (проекти);- науково-методичні рекомендації до виконання бакалаврських кваліфікаційних робіт (з урахуванням специфіки фахової підготовки здобувачів)- Збір матеріалу.Формування мети, визначення завдань, задуму, ескізування, затвердження основних напрямків у	10

	роботі керівником, відповідно затвердженій тематики; • Робота з літературними джерелами.	
Основний	Робота над основною практичною частиною роботи. Якщо робота теоретичного змісту, то даний етап включає основну дослідницько-описову частину.	40
Оформлювальний	Робота над оформленням основної практичної частини роботи. Якщо робота теоретичного змісту, то даний етап включає оформлення і друк теоретичної частини).	5
Підсумковий	<ul style="list-style-type: none"> • Отримання відгуку керівника та рецензії від кваліфікованого спеціаліста відповідного профілю на кваліфікаційну роботу, як правило, з іншої організації або установи; • Проведення попереднього захисту на кафедрі, отримання рекомендації випускової кафедри про допуск до захисту. 	5

До захисту кваліфікаційної роботи на кафедрі повинна бути наявна наступна документація:

1. Виконана кваліфікаційна робота (проект);
2. Пояснювальна записка з анотацією українською мовою. Оформлення елементів записки наведено в додатках.(Дод. А, Б, Е, Ж);
3. Завдання на кваліфікаційну роботу (Дод. К);
4. Подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи (Дод.Л);
5. Рецензія (Дод. Д).
Антиплагіатний висновок;
6. Навчальна картка здобувача освіти;
7. Зведена відомість про виконання здобувачами навчального плану і одержані ними оцінки з освітніх компонентів, завірену деканом факультету (директором інституту)
Захист проводиться на відкритому засіданні ДЕК

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

4.1. Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт (надалі КР)

Кваліфікаційну роботу виконують на аркушах білого паперу формату А 4 (210x297 мм). **Основний текст** роботи: шрифт Times New Roman 1,5

комп'ютерних інтервали, розмір шрифту – 14. Абзацний відступ – 1,25 мм.

Поля: ліве – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – 10 мм. У тексті документа необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності та чіткості зображення.

Помилки, описки та графічні неточності можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою, коректором і нанесенням на тому ж місці виправленого тексту від руки. Виправлення повинно бути чорного кольору.

Теоретичну роботу подають до захисту у переплетеному вигляді.

Практичну роботу подають до захисту повністю оформленою і готовою до демонстрації.

Кваліфікаційну роботу виконують українською мовою.

Текст теоретичної частини кваліфікаційної роботи повинен бути стислий, точний та логічно послідовний, викладений із дотриманням норм чинного українського правопису (зі змінами і доповненнями 2019 року), використовуючи стиль ділового мовлення, необхідний для службових документів. Потрібно користуватися усталеною лексикою, наявною в академічних словниках, дотримуватися прийнятої наукової термінології, умовних символів та скорочень, уникати діалектизмів, засобів художнього стилю, плагіату тощо.

4.2. Оформлення розділів (підрозділів)

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи, пункти і підпункти. Основних розділів для пояснювальної записки до кваліфікаційної роботи повинно бути два. В першому розділі описується науково-дослідна частина роботи, в другому розділі – композиційно-технологічна.

У теоретичній роботі розділи визначаються відповідно Положення про кваліфікаційні роботи (проекти) https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/2024_%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D0%A0%D0%B5%D0%B4-1.pdf Заголовки структурних частин ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з кількох речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу.

Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки (крім назв підрозділів і пунктів у межах розділу).

Не допускається розташування назв розділів, підрозділів, а також пунктів і

підпунктів у нижній частині сторінки, якщо після неї міститься лише один рядок тексту.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3–4 інтервалам.

4.3. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, подають арабськими цифрами без знаку №.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини кваліфікаційної роботи як «ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не мають порядкового номера. Інші розділи, підрозділи, пункти, підпункти нумерують арабськими цифрами. Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою. Після номера підрозділу (підпункту) ставлять крапку (наприклад: 1.1.; 1.3.; 1.2.4.). Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту.

Всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини, нумерують звичайно. Рисунки розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок документа.

4.4. Вимоги до оформлення ілюстрацій і додатків

Ілюстрації, ескізи, начерки, фотознімки потрібно розташовувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання у тексті. Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно зробити певні посилання, дотримуючись вимог чинного законодавства щодо авторських прав.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розташовують безпосередньо під зображенням. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (надпис під рисунком).

Ілюстрації позначають словом «Рисунок...», яке разом із назвою

ілюстрації розташовують після пояснювальних даних. Наприклад: «Рисунок 4.2. Ескіз до пошуку колористичного вирішення».

Ілюстрації потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, другий рисунок третього розділу позначається як «Рисунок 3.2» або «Рис. 3.2».

Посилання на ілюстрації роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «Рис. 1.2»

У додатках розміщують матеріал, який не може бути послідовно розташований в основній частині через великий обсяг, суто технічний характер або внаслідок неможливості способу відтворення (викладений на папері іншого формату). У додатки можуть бути внесені окремі ілюстрації, таблиці, схеми тощо.

Додатки потрібно оформлювати як продовження рукопису на подальших сторінках, розташовуючи відповідно до появи посилань на них у тексті. Додатки повинні мати спільну з рукописом наскрізну нумерацію сторінок.

Додатки позначають послідовно великими літерами українського алфавіту, за винятком Г, Ґ, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад: Додаток А; Додаток Б. Якщо у тексті один додаток, то він позначається як Додаток А.

4.5. Оформлення літератури. Загальні правила цитування та покликання на використані джерела.

Список використаних джерел. Способів упорядкування матеріалу у списку використаних джерел варто використовувати розміщення прізвищ авторів або назв творів за алфавітом. *Кількість використаних джерел, зазвичай, не менше 25 у кваліфікаційній роботі освітнього ступеня «Бакалавр».*

Бібліографічний опис джерел та літератури складають відповідно до чинних стандартів ДСТУ 8302:2015 <http://aphd.ua/pryklady-oformlennia-bibliografichnoho-opysuvidpovidno-do-dstu-83022015/>, для полегшення оформлення можливо використовувати ресурс <https://vak.in.ua/>.

Якщо список містить посилання на літературу та джерела, записані як кириличними літерами, так і латинськими, то спочатку потрібно подавати ті, які записані кирилицею, а потім латиницею (за абеткою).

При написанні кваліфікаційної роботи здобувач обов'язково подає покликання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в дослідженні чи на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, завдання, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі покликання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають

з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Покликатися потрібно на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна давати покликання лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Покликання подають у тексті роботи у квадратних дужках – [14, с. 20] , де перша цифра – номер джерела у списку літератури, а друга – номер сторінки.

Запозичені висловлювання обов'язково беруть у лапки (оформлювати у вигляді цитати) та покликаються на першоджерело. Порушення цих вимог може призвести до кваліфікації дій автора як плагіату і, як наслідок, до недопущення роботи до захисту.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, у якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинне бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні не допускається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується покликанням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами) потрібно бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні покликання на джерело;

д) цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім;

5. ПІДГОТОВКА, ПОРЯДОК ТА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ.

5.1. Попередній захист кваліфікаційних робіт.

Кваліфікаційні роботи проходять попередній захист на засіданні кафедри образотворчого мистецтва за встановленим графіком, але *не пізніше ніж за три тижні до захисту*.

Попереднім захистом кваліфікаційної роботи може вважатися, за рішенням кафедри, виступ та участь здобувача у наукових конференціях різного рівня.

На попередній захист здобувач повинен подати віддрукований та перевірений науковим керівником текст роботи та практичну роботу виконану на 75-80 %.

Попередній захист проводиться на засіданні кафедри за обов'язкової присутності завідувача кафедри та наукового керівника і передбачає такі процедурні етапи:

- виступ автора кваліфікаційної роботи з повідомленнями про основні положення роботи;
- детальні відповіді здобувача на усні та письмові запитання членів кафедри щодо змісту й суті роботи;
- виступ наукового керівника (консультанта) про якість виконання роботи, про можливість допуску роботи до захисту перед ЕК.

Кафедра робить висновок про готовність роботи до захисту перед ЕК, встановлює час роботи над зауваженнями та термін подачі роботи, оформленої згідно з вимогами, на кафедру.

Висновок-витяг із засідання кафедри є підставою для допуску роботи до захисту перед ЕК.

На цьому ж засіданні кафедри затверджують рецензентів кваліфікаційної роботи.

5.2. Рецензування кваліфікаційних робіт

Рецензування КР проводять висококваліфіковані спеціалісти, які є фахівцями з певної спеціальності та, як правило, працюють в інших навчальних закладах. *Рецензент КР не повинен бути співробітником кафедри, дипломні проекти якої він рецензує.* Не дозволяється також призначення керівників кваліфікаційних робіт для взаємного рецензування робіт.

Рецензія має бути об'єктивною, відображати як позитивні, так і негативні сторони роботи й містити оцінку за прийнятою шкалою оцінювання знань студентів. *Додаток Д.*

Особливу увагу в ній потрібно звернути на:

- актуальність теми;
- вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань;
- наявність у роботі особистих пропозицій і рекомендацій, їх новизна, перспективність, практична цінність;
- достовірність результатів і обґрунтованість висновків дипломника;
- стиль викладу й оформлення роботи;
- недоліки роботи.

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника, тому що *відгук керівника* – це в основному характеристика професійних якостей випускника та його роботи у процесі проектування, а *рецензія* – це характеристика якості безпосередньо кваліфікаційної роботи. Рецензія повинна містити рекомендовану оцінку роботи за розширеною лінгвістичною шкалою («відмінно», «дуже добре», «добре», «достатньо», «задовільно», «незадовільно»). Здобувач має право заздалегідь ознайомитися із текстом

рецензії. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її захисту. *Додаток Д. Орієнтовна форма рецензії на КР.*

5.3. Підготовка роботи до захисту

Не пізніше ніж за 10 днів до захисту здобувач подає на відповідну кафедру для реєстрації:

- виконану КР (проект) разом з анотацією українською мовою (обсягом 1900–2000 знаків з пробілами);
- письмову рецензію на КР (проект) з рекомендованою оцінкою;
- звіт про перевірку КР (проект) на наявність/відсутність академічного плагіату за допомогою рекомендованого Університетом програмного забезпечення.

Завантаження КР в інституційній репозитарій ВНУ імені Лесі Українки здійснюють відповідальні особи кафедр не пізніше, ніж за 5 днів до захисту наукових робіт.

5.4. Захист кваліфікаційних робіт

На захист КР у ЕК подають:

- зброшурований примірник кваліфікаційної роботи з поданням голові ЕК щодо захисту КР (містить довідку про успішність, висновок наукового керівника з характеристикою діяльності випускника під час виконання ним КР (проекту), висновок кафедри про КР);
- практично-творчу частину роботи;
- письмову рецензію на КР з зазначенням рекомендованої оцінки;
- антиплагіатний висновок;
- навчальну картку здобувача;
- зведену відомість про виконання здобувачами навчального плану і одержані ними оцінки з теоретичних ОК, курсових робіт (проектів) та виробничих практик, завірену деканом факультету.

Крім цього, ЕК до захисту КР можуть бути подані:

- опубліковані статті, тези, програми конференцій за темою роботи, у яких автор брав участь.

6. ЗАГАЛЬНА ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Захист проводиться на відкритому засіданні ЕК. На захисті можуть бути присутні та брати участь в обговоренні всі охочі, не порушуючи порядку й процедури захисту.

Процедура захисту включає:

- представлення роботи, доповідь здобувача про зміст роботи;
- запитання до автора;
- оголошення відгуку наукового керівника та рецензента;
- відповіді здобувача на запитання членів ЕК та осіб, присутніх на захисті;
- заключне слово здобувача;
- рішення комісії про оцінку роботи.

У доповіді здобувачу слід висвітлити такі важливі питання: обґрунтування актуальності теми дослідження; мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження; що вдалося встановити, виявити, довести; якими методами це досягнуто; елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях; з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі дослідження, які положення не знайшли підтвердження.

У виступі повинні міститися також відповіді на основні зауваження наукового керівника та рецензента. Доповідь здобувача не повинна перевищувати за часом 10–15 хвилин. Для кращого сприймання присутніми матеріалу бажано підготувати презентацію. Під час захисту ВКР здобувач повинен дати вичерпні відповіді на всі зауваження у відгуках та рецензіях, а також у виступах на захисті.

Оцінку за результатами захисту КР виставляють після закритого обговорення у ЕК, фіксують у протоколі ЕК та оголошують (голова ЕК) на відкритому засіданні.

Тривалість захисту однієї кваліфікаційної роботи не повинна перевищувати 30 хвилин.

7. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційної роботи здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою:

- 90–100 балів – *відмінно* – відмінне виконання з незначними помилками;
- 82–89 балів – *дуже добре* – вище середніх стандартів, але з деякими помилками;
- 75–81 балів – *добре* – в цілому змістова робота зі значними помилками;
- 67–74 балів – *задовільно* – непослідовно викладений матеріал зі значними недоліками;

- 60–66 балів – *достатньо* – виконання відповідає мінімальним критеріям;
- 1-59 балів – *незадовільно*.

Рішення ЕК про оцінку КР приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови ЕК є вирішальним.

При визначенні оцінки роботи повинна бути врахована думка рецензента, виступ здобувача під час захисту своєї роботи, його відповіді на зауваження рецензента та на запитання членів екзаменаційної комісії.

Шкала та критерії оцінювання кваліфікаційних робіт

№	Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1	Актуальність роботи, відповідність роботи заявленій темі <i>Критерії оцінювання:</i> актуальність матеріалу кваліфікаційної роботи відповідно сучасних теоретичних досліджень та тенденцій образотворчого мистецтва;	20
2	Практична складова кваліфікаційної роботи /основна теоретична частина в теоретичній роботі демонстрація практичних (теоретичних) знань, умінь та навичок відповідно мети дослідження; <i>Критерії оцінювання:</i> демонстрація практичних (теоретичних) знань, умінь та навичок відповідно мети дослідження;	60
3	Оформлення звітної документації <i>Критерії оцінювання</i> науковість теоретичного матеріалу (актуальність, стислий виклад вирішення проблематики); Обсяг виконання, відповідність теоретичної частини вимогам написання кваліфікаційних робіт відповідно положення ВНУ імені Лесі Українки https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/2024_%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D0%A0%D0%B5%D0%B4-1.pdf , а також Методичні рекомендації до написання й оформлення випускних кваліфікаційних робіт (розміщених у репозитарії ВНУ та на сайті кафедри образотворчого мистецтва, а також у фонді літератури кафедри).	10
4	Захист кваліфікаційної роботи.	10
	Сума	100

Повторний захист КР з метою підвищення оцінки не дозволяється.

У випадках, коли захист КР (проєкту) не відповідає вимогам рівня атестації, ЕК ухвалює рішення про те, що здобувача не атестовано, про що здійснюють відповідний запис у протоколі засідання комісії. У такому випадку ЕК встановлює: може здобувач подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням чи він повинен опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою закладу освіти.

Здобувача освіти, який отримав незадовільну оцінку за КР (проєкт), відраховують із закладу вищої освіти. Йому видають академічну довідку встановленого зразка.

Політика академічної доброчесності. Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності, яка передбачає: самостійне виконання наукового дослідження; надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/polozhennya_antyplagiat.pdf) передбачає забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти.

Для інтерпретації розрахованого значення індексу унікальності тексту слід керуватись наступними критеріями:

Згідно Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та НПП ВНУ імені Лесі Українки *відсоток унікальності тесту пояснювальної записки до кваліфікаційної роботи бакалавра має становити для бакалаврських робіт, проєктів:*

- 75–100 % – високий рівень унікальності (робота допускається до захисту та/або опублікування);

- 55–74 % – середній рівень унікальності (робота потребує уваги з боку наукового керівника (рецензентів, редакторів); може бути повернута на доопрацювання і повторну перевірку);

- 40–54 % – низький рівень унікальності (робота потребує особливої уваги з боку наукового керівника (рецензентів, редакторів); очевидно, є потреба у доопрацюванні та повторній перевірці);

39 % і нижче – недопустимо низький рівень унікальності (робота повинна бути відхилена і може бути прийнята до повторного розгляду лише за умов

докорінної переробки).

Не допускаються, як правило, до захисту кваліфікаційні роботи з недопустимо низьким індексом унікальності. Винятки можливі лише у випадку самоцитування. Кваліфікаційні роботи здобувачів із низьким індексом унікальності, як правило, не можуть бути оцінені вище “С”.

У випадку рекомендації до захисту кваліфікаційної роботи з низьким індексом унікальності науковий керівник у своєму відгуку повинен обґрунтувати таку рекомендацію.

Приклади можливої академічної недоброчесності :

- У практичних завдання – використання чужих робіт, виконаних не власне студентом;

- у теоретичних завданнях – відсутність посилань на використані джерела, присвоєння (без відповідних посилань) чужих умовиводів та міркувань.

Пояснювальна записка /теоретична частина повинна мати підтвердження, що вона перевірялася на предмет унікальності відповідальним членом кафедри, або самим здобувачем. Результати перевірки подаються на кафедру у формі звіту.

8. ПОРЯДОК ЗБЕРІГАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

У десятиденний термін після закінчення роботи ЕК лаборанти кафедри (секретарі ЕК), готують акт про передавання теоретичних робіт до електронного фонду Волинського національного університету імені Лесі Українки. Практичні кваліфікаційні роботи зберігаються на кафедрі образотворчого мистецтва факультету мистецтв ВНУ імені Лесі Українки упродовж п'яти років у фонді кваліфікаційних робіт.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Договір про співпрацю з ТзОВ «Антиплагіат» В06\-05/01 від 06 травня 2022 р. http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/05/dogovir-antyplagiat_compressed.pdf
2. Основи наукової роботи: поради та настанови [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. список літ. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2022. 32 с.
3. Положення про випускні кваліфікаційні роботи (проекти) https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/2024_%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B

[2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D0%A0%D0%B5%D0%B4-1.pdf](#)

4. Положення про захист інтелектуальної власності у ВНУ імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Polozhennya-pro-zahyst-IV-u-SNU-1.pdf>
5. Положення про Комітет з етики наукових досліджень <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Komitet-z-etyky-naukovyh-doslidzhen.pdf>
6. Репозитарії, колекції наукових ресурсів <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/repository/>
7. Інституційний репозитарій <https://evnuir.vnu.edu.ua/>

Зразок титульної сторінки кваліфікаційної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Кафедра образотворчого мистецтва**

БІЛОХВІСТ КАТЕРИНА МИКОЛАЇВНА

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

на тему:

«МОЄ МІСТО»

картина в техніці олійного живопису

Спеціальність 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Освітньо-професійна програма: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Робота на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»

Науковий керівник:

ПРИЗВИЩЕ ІМ'Я ПО-БАТЬКОВІ,

вчена звання, посада

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № _____

засідання кафедри образотворчого мистецтва

від _____ 202__ р.

Завідувач кафедри:

(_____ підпис _____) _____

Луцьк – 202__

Зміст

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ПЕЙЗАЖ ЯК ЖАНР ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	
1.1. Зародження та розвиток пейзажного жанру.....	5
1.2 Пейзаж в українському мистецтві	10
1.3 Зображення міста Луцьк на картинах художників 19 ст.....	13
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	
2.1 Формування творчого задуму, етапи ескізування.....	15
2.2. Техніко – технологічна частина, виконання дипломної роботи.....	17
ВИСНОВКИ	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	24
ДОДАТКИ.....	26

Орієнтовна форма рецензії на кваліфікаційну роботу

Міністерство освіти і науки України

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Рецензія

на кваліфікаційну роботу здобувача

(назва спеціальності, освітньої програми)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема кваліфікаційної
роботи

Актуальність теми

Наявність самостійних розробок автора

Практична цінність і основні висновки та рекомендації

Наявність недоліків

Оцінка рецензента (за розширеною лінгвістичною шкалою («відмінно», «дуже добре», «добре», «достатньо», «задовільно», «незадовільно»))

Рецензент _____

(підпис)
посада)

(прізвище,

«__» _____ 20__ р.

Зразок оформлення етапів виконання творчої кваліфікаційної роботи в додатках пояснювальної записки

Рис.1 С. Світославський «Околиця Києва»

Рис. 2 П. Левченко «Українське село в літній полудень»

Зразок оформлення етапів виконання творчої кваліфікаційної роботи в додатках пояснювальної записки

Рис.2 Робота над ескізом – картоном

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет (інститут) _____

Кафедра _____

Освітній ступінь _____

Спеціальність _____

(код і назва)

Освітньо-професійна програма _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

«__» _____ 20__ року

**ЗАВДАННЯ НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ПРОЄКТ)
ЗДОБУВАЧУ ОСВІТИ**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проєкту)

Керівник роботи (проєкту)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Строк подання здобувачес роботи (проєкту)

3. Мета та завдання випускної кваліфікаційної роботи (проєкту)

4. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проєкту)	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка

Здобувач освіти

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи (проєкту)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток Л
Подання голові екзаменаційної комісії

Волинський національний університет імені Лесі Українки

**Подання
голови екзаменаційної комісії щодо захисту випускної кваліфікаційної роботи (проєкту)**

Скерується здобувач освіти _____ до захисту випускної
(прізвище та ініціали)

кваліфікаційної роботи (проєкту) за спеціальністю _____
освітньо-професійною програмою _____
(назва)

на тему: _____
(назва теми)

Випускна кваліфікаційна робота (проєкт) і рецензія додаються.

Декан факультету (директор інституту) _____
(підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на факультеті (в інституті)
(прізвище та ініціали здобувача освіти)

_____ з 20__ року до 20__ року повністю виконав
навчальний план за напрямом підготовки (спеціальністю, освітньо-професійною програмою) з
таким розподілом оцінок за: лінгвістичною шкалою: відмінно __%, дуже добре __%, добре __%,
задовільно __%, достатньо __%; шкалою ECTS: A __%; B __%; C __%; D __%; E __%.

Методист (диспетчер) факультету _____
(інституту) _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Висновок керівника випускної кваліфікаційної роботи (проєкту)

Здобувач(ка) освіти _____

Керівник роботи (проєкту) _____
(підпис)

«__» _____ 20__ року

Висновок кафедри про випускну кваліфікаційну роботу (проєкт)

Випускна робота (проєкт) розглянута. Здобувач (ка) освіти

_____ (прізвище та ініціали)

допускається до захисту цієї випускної кваліфікаційної роботи (проєкту) в ЕК.

Завідувач кафедри _____
(назва кафедри)
_____ (Ініціали, прізвище)
(підпис) «__» _____ 20__ року

Навчально-методичне видання

**Тетяна Прокопович
Олександра Панфілова**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ Й ОФОРМЛЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**
для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 023 «Образотворчого мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

Видання друкується в авторській редакції

Дані друкарні, реквізити видання (тираж, папір, обсяг)